

شده بود - گویی نوکرها هم دستور داشتند که تا دم مرگ و به هر قیمتی که شده از یکدیگر حمایت کنند - در فرودگاه شاه حسن و همسرش به شاه و فرح خوش آمد گفتند و پس از تعارف‌های معمولی و سان و رژه کذایی، به طرف هتل و یا آپارتمان‌های مناسبی که در نظر گرفته بودند، روانه شدند. آن‌ها ما را در فرودگاه نگاه داشتند و از ما در همان جا پذیرایی می‌کردند. پس از دو سه روز، ما را به نزدیک قصری که شاه در آنجا اقامت داشت، برداشتند. شاه و ملکه هر دو بالباس‌های عادی و با قیافه‌ای نسبتاً آرام به نزد ما آمدند و گفتند که اوضاع ایران و رژیم، به ظاهر تغییر کرده و ما قصد داریم که به آمریکا برویم و شما مختارید و می‌توانید با همین هواپیمای شاهین به ایران برگردید. ما حدود ۲۸ نفر خیاط و اتوکش و واکسی و حواله به دست و پیشخدمت و غیره بودیم که به جز چند نفر، همگی تصمیم گرفتیم، به ایران برگردیم. البته همان جریان دزدی، در رباط نیز اتفاق افتاد، به طوری که از دوست عدد چمدان، فقط پنجاه عدد در هواپیما مانده بود که تازه آن‌ها را هم زیر و رو کرده بودند. مصدق واقعی این ضرب المثل که می‌گوید، باد آورده را باد می‌برد، همین است.

روزگار است این که گه عزّت دهد گه خوار دارد
چرخ بازیگر از این بازیچه‌ها بسیار دارد.

شاه قبل از حرکت از رباط، با خبرنگاران مصاحبه کرده و گفته بود: من حرف‌های حسابی داشتم؛ ولی چون خلخالی افراد نزدیک به من را اعدام کرد، دیگر نمی‌توانم آن حرف‌ها را ثابت کنم. هنگامی که خبر اعدام افرادی چون سپهبد رحیمی و سپهبد نصیری و سرلشکر ناجی و دیگر یاران شاه، یکی پس از دیگری، به او می‌رسید، او به اصطلاح، سرنخ را به

کلی گم می‌کرد و سرانجام، راهی جز پناه بردن به دامن اربابانش نیافت. این بود، پایان و نتیجه پنجاه سال سلطنت و خیانت دودمان دژخیم پهلوی! او هنگامی که از سویس به ایران آمده بود یکی از برنامه‌هایی که برایش چیده بودند دیدار از مدرسه سپهسالار (شهید مطهری) بود او به تعدادی طلاب که در آنجا حضور داشتند گفته بود: بروید برای خود شغلی پیدا کنید این کار برای شما نیست است. اما عاقبت دیدیم که حق به حقدار رسید و آنها شغل خویش را حفظ کردند و ایران از وجود انگل‌ها پاک شد.

شاه بالاخره از طریق واشنگتن به مکزیک رفت. پس از فرار شاه از ایران، حضرت امام تصمیم گرفت که به ایران برگردد. البته، قبل از آن، شاهپور بختیار می‌خواست با عنوان نخست وزیری نزد امام برود که مورد موافقت قرار نگرفت و جریان آن از این قرار است:

تعداد زیادی از علماء از جمله: آقای مطهری، آقای منتظری، آقای شیرازی، آقای بهشتی، آقای خامنه‌ای، آقای هاشمی، اینجانب، علی آقا تهرانی، آقای ابطحی کاشانی، آقای شرعی، آقای امشی، آقای موسمن، آقای جلال خمینی، آقای مروارید و حدود دویست نفر از روحانیون بعد از نماز مغرب و عشا در مدرسه علوی حضور داشتیم. در آنجا اعلام شد که حضرت امام حاضر شده است که با بختیار به عنوان نخست وزیر ملاقات کند. این امر مورد مخالفت بعضی و موافقت تعدادی دیگر از علمای حاضر قرار گرفت. سرانجام، تصمیم گرفته شد که آن را به رأی بگذارند. اکثریت قریب به اتفاق، رأی به ملاقات دادند؛ ولی آقای منتظری و آقای ربّانی و آقای طاهری اصفهانی و اینجانب، مخالفت کردیم. آقای مطهری و آقای بهشتی فرمودند: اعتراض چند نفر، اجتهاد

در مقابل نصّ است. وقتی که خود امام حاضر به ملاقات با اختیار است، چرا ما آن را رد نماییم؟ میزان قبول و یا رد، خود امام است. سرانجام، جلسه با نقار و تلخی پایان گرفت.

شب هنگام، پس از صرف شام، به مدرسه رفاه که در آن نزدیکی و نزدیک خیابان عین الدوّله (ایران) بود رفتیم. ساعت حدود ۱۰:۳۰ و شاید یازده بود که تصمیم گرفته شد در این باره تلفنی با حضرت امام صحبت کنیم. وقتی که تلفن کردند، آقای فردوسی پور از دفتر امام در نوبل لوشاتو گوشی را برداشت، ما به ایشان گفتیم که تمام مطالب ما را ضبط کند و خدمت امام ببرد و جواب آن را تلفنی به ما بگوید. ایشان هم نوار را حاضر کرد و اوّلین کسی که صحبت کرد، آقای متظری بود. ایشان مطالبی به این مضمون گفت: به هیچ وجه صلاح نیست که این ملاقات صورت گیرد، این‌ها در حال فرار از ایران هستند و اگر این ملاقات انجام گیرد، به ضرر روحانیون و خود امام خواهد بود و موجب اعتبار برای آن‌ها می‌شود. دوّمین نفر که صحبت کرد، من بودم. گفتم: خدا من داند که این ملاقات بی‌اندازه ضرر دارد و به مثابه این است که ما با مغز سقوط کنیم. بعد از من دیگر کسی صحبت نکرد.

حدود یک ساعت بعد، تلفن به صدا درآمد و آقای فردوسی پور پاسخ امام را بیان کرد. ما ابتدا مطالب را روی نوار پیاده کردیم و سپس با فرصت کافی آن را خواندیم. مضمون تلفن چنین بود: حضرت امام فرموده‌اند: من هرگز حاضر به ملاقات با اختیار نیستم و هر مطلبی که در این باره گفته شده، به من مربوط نیست. تمامی این صحبت‌ها در زمانی رد و بدل می‌شد که ابراهیم یزدی طرفدار ملاقات، به تهران اعلام کرده بود که حضرت امام حاضر به ملاقات با اختیار است. آقای بهشتی و دیگران تصور می‌کردند

که ایشان نظرات امام را بیان می‌کند، لذا پس از این که موضوع روشن شد، آقای مطهری فرمود: چون خیال می‌کردم که امام حاضر به ملاقات شده است، لذا گفتم که اعتراض چند نفر، اجتهاد در مقابل نص است. پس از این جریان، آقای بهشتی و آقای هاشمی با پاریس تماس گرفتند؛ ولی میزان همان حرف امام بود.

من این جریان را نوشتم تا کذب ادعای آقای یزدی معلوم شود؛ زیرا ایشان گفته و همچنین نوشته است که امام حاضر به ملاقات شده بود؛ ولی آقای ربانی شیرازی و آقای خلخالی ایشان را منصرف کردند.

پس از این جریان بود که وقتی اعلام شد، حضرت امام می‌خواهد به ایران بیاید، بختیار دستور داد که تمام فرودگاه‌های ایران بسته شود تا هواپیمای حامل امام خمینی نتواند فرود آید. ما در مدرسه رفاه، نزدیک مدرسه علوی جمع شدیم و تصمیم گرفتیم که به عنوان اعتراض به دانشگاه برویم و در آنجا به طور دسته جمعی متحصن شویم. افرادی که با یکدیگر تصمیم گرفتند و با یک دستگاه مینیبوس خود را به دانشگاه رسانده و از در غربی آن وارد شدند، عبارت بودند از: آیت الله متظری، آیت الله ربانی شیرازی، آیت الله مطهری، آقای بهشتی، آقای هاشمی، آقای مهدوی کنی، آقای باهنر، آقای شیخ فضل الله محلاتی، اینجانب، آقای ربانی اهلشی، آقای آذری قمی، آقای باقر کنی و آقای جلال خمینی، آقای کروبی، آقای انواری و چند نفر دیگر.

پس از ورود، به دستور آقای مطهری، اینجانب تحصن را اعلام کردم. محل اقامت ما مسجد دانشگاه بود. یک دسته از پسران و دسته‌ای دیگر از دختران با ما به تحصن نشستند. پسرها فریاد می‌زدند: برادر مبارز! تحصن، تحصن. دخترها نیز داد می‌زدند: ای خواهر مبارز! تحصن، تحصن. تا ظهر

آن روز به قدری جمعیت در آنجا جمع شده بودند که به اصطلاح جای سوزن انداختن نبود. روز دوم تحضین، به دستور فرهنگی و بدرهای، ارتش تصمیم گرفت تا ضرب شستی نشان دهد، لذا گروهی از ارتشاریان با کامیون‌های نظامی از باغ شاه حرکت کرده و از جلوی دانشگاه و از میان مردم به زور عبور کردند. آن‌ها همگی تا دندان مسلح بودند. البته، بعضی از آن‌ها گریه می‌کردند و بعضی نیز به مردم گفته بودند که تعدادی از نظامیان که در آخر ستون حرکت می‌کنند، می‌خواهند شما را به مسلسل بینندند. همان طور هم شد؛ اما، مردم صحنه را ترک نکردند و جنازه‌ها را برداشت و به داخل دانشگاه آوردند. شب هنگام، متحضنین تصمیم گرفتند که برای ایجاد نظم، انتظامات تشکیل دهند و بالاخره با اکثریت آرا، این مهم را به عهده اینجانب گذاشتند. ما نیز برای حراست از اطراف دانشگاه و به طور کلی، سراسر تهران، بازوبندهایی تهیه و آن را امضا کردیم. خلاصه، اوضاع روز به روز، به نفع ما بود. مردم، از پول نقد گرفته تا مواد خوراکی تهیه می‌کردند و برای ما به دانشگاه می‌فرستادند. ما به مدت چند روز در دانشگاه متحضن شدیم و در این فاصله، آقای حاج میرزا خلیل کمرهای به اتفاق یک روحانی دیگر، به آنجا آمدند؛ ولی ما و دانشجویان و مردم حاضر در آنجا، به آن‌ها بی‌اعتنایی کردیم، لذا آن‌ها ناچار شدند که بازگردند. در داخل دانشگاه، به نوبت سخنرانی می‌کردند. آن‌ها ساعتی را نیز برای سخنرانی اینجانب تعیین کرده بودند. در همان ایام، فرمانده کل ژاندارمری به دست مردمی که در اطراف دانشگاه بودند، کشته شد. و اسلحه کمری او مصادره گردید. آن اسلحه تا این اوآخر در دست محمد منتظری بود که شهید شد.

پس از این که از طرف دولت اعلام شد که آقای خمینی می‌تواند به

ایران بباید، ما به تحضین خود خاتمه دادیم و به مدرسه رفاه بازگشیم. مدرسه رفاه را برای پذیرایی از امام تعیین کرده بودند. آن زمان، شعار همه این بود: در بهار آزادی، جای شهدا خالی.

آقای صباغیان به اتفاق اطرافیان خویش، امور استقبال از امام را قبضه کرده بود و بدون دستور آن‌ها هیچ کس حق نداشت در برنامه‌ها دخالت کند. برای مصاحبه با آقایان، می‌باید از طریق آقای بادامچی اقدام می‌شد. این وضع برای آقای متظری و آقای مطهری ناگوار بود؛ زیرا نهضت آزادی و پشت سر آن‌ها جبهه ملی، قصد داشتند که امام را مانند آقای کاشانی محاصره کنند و دست ما را از دامن ایشان کوتاه نمایند و خلاصه این که به هدف خود برسند؛ اما امام بیدار بود و زمام امور مبارزه‌ها در طول ده‌سال تمام و به ویژه در این اوآخر و زمان اعتصاب‌ها و تحضین‌ها، در دست روحانیون بود. روزی که به تحضین خاتمه دادم، تظاهرات پرشوری توسط روحانیون سراسر ایران که در دانشگاه حضور داشتند، صورت گرفت که بسیار به جا و با عظمت و صلابت بود و نشان می‌داد که قدرت در دست روحانیت است؛ اما آن‌ها نیز تلاش می‌کردند و هیئت را جهت استقبال از امام تعیین نموده و به گونه‌ای عمل می‌کردند که از فرودگاه تا بهشت زهراء، امام در اختیار آن‌ها باشد و حتی کارت‌های مخصوصی درست کرده و آن را به دست افراد طرفدار خود داده بودند و خلاصه، به روحانیون چندان توجهی نمی‌شد. البته، چون ما تعدادی از افراد سرشناس بودیم، آن‌ها نمی‌توانستند با ما هم لجیازی کنند؛ ولی گویا یکی دوبار که آقای متظری به مدرسه رفاه آمده بود، ایشان را راه نداده بودند و آقای مطهری را هم همچنین.

سرانجام روز موعود فرا رسید و امام در ساعت ۷:۳۰ روز ۱۲ بهمن،

به وسیله هواپیمای ار فرانس، وارد فرودگاه مهرآباد شد و در حالی که پلیس‌های فرودگاه ایشان را احاطه کرده بودند، به داخل سالن فرودگاه تشریف فرما شد. سالن فرودگاه را علما و رجال سیاسی و نیز اقلیت‌های مذهبی پر کرده بودند. امام در آنجا نطق مفصل و پرشوری ایراد فرمود و وعده داد که حکومت را تعیین خواهد کرد و سپس، از در عقب سالن، به محوطه فرودگاه رفته و سوار یک دستگاه ماشین استیشن شد. البته آقای صبایغیان و آقای ابراهیم بزدی نیز می‌خواستند با حاج احمد آقا سوار شوند؛ اما من به مرحوم حاج مهدی عراقی گفتم که: نگذارد این‌ها سوار شوند. امام هم در حالی که سوار ماشین شده بود، به این صحنه نگاه می‌کرد. در نهایت، نگذاشتیم که آن‌دو بالامام سوار شوند. آقای رفیق دوست هم، راننده سواری استیشن حامل امام بود. ما نیز در داخل یک ماشین سواری نشسته و پشت سر امام به طرف بهشت زهرا حرکت کردیم. تعداد زیادی از مردم هیجان زده آن چنان به ماشین امام چسبیده و یاروی سقف آن نشسته بودند که ماشین قادر به حرکت نبود و پنجر شد و آن‌ها ناچار شدند ماشین را عوض کنند. بالاخره ماشین ما توانست پشت ماشین امام حرکت کند و خلاصه این که ما از قافله عقب ماندیم. قرار بود که امام در جلوی دانشگاه توقف کوتاهی داشته باشد؛ ولی اوضاع به قدری شلوغ بود که مجالی برای این کار پیدا نشد و امام بدون توقف به طرف بهشت زهرا حرکت کرد. تلویزیون هم جریان را به طور زنده پخش می‌کرد؛ ولی یکباره فیلم را قطع کردند و همین امر نشان می‌داد که آن‌ها با مردم درستیزند. خلاصه چه بگوییم، استقبال مردم به قدری زیاد و پرشور بود که در تاریخ ایران، بی‌سابقه بود. همه مردم تهران به استقبال آمدند و ساعت‌ها در کنار خیابان به انتظار نشسته بودند تا امام را ببینند. روزهای بعد نیز

مردم گروه گروه به مدرسه علوی شماره یک می‌آمدند تا خدمت امام بررسند و ایشان را زیارت کنند.

امام پس از زیارت تربیت پاک شهدا، در بهشت زهرا و ایراد نطقی مهم، برای عیادت مجر و حین و بیماران، با هلىکوپتر به یکی از بیمارستان‌ها رفت. بعد از آن، شب هنگام، به مدرسه رفاه که برای اقامت معظم له در نظر گرفته بودند، آمد. امام پس از نماز مغرب و عشا، در طبقه سوم به استراحت پرداخت، در حالی که طبقه اول و دوم وزیرزمین پر از زندانیانی بود که از مهره‌های رژیم بودند.

حضرت امام صبح زود، با نان سنگک و پنیر، صبحانه را میل نمود. این اولین صبحانه نان سنگک و پنیر بود که حضرت امام پس از چهارده سال میل می‌کرد.

نهضت آزادی و جبهه ملی فعالیت شدیدی را برای موجه جلوه دادن خویش به کار می‌بردند. آن‌ها برای حکومت آینده ایران نقشه‌ها کشیده و برای تعیین عنوان آن، ماهرانه عمل می‌کردند: حکومت انقلابی، حکومت دموکراتیک، حکومت جمهوری دموکراتیک، حکومت جمهوری اسلامی ایران، از جمله عنوانی بود که مطرح می‌شد. آقایان بازرگان و دارودسته‌اش، بیشتر روی عنوان جمهوری دموکراتیک اسلامی تکیه می‌کردند. آن‌ها حتی برخی از آقایان روحانیون را با خود موافق کرده بودند؛ اما حضرت امام روی عنوان جمهوری اسلامی اصرار می‌نمود و حتی نامه‌ای را که آقای بازرگان روی آن جمهوری دموکراتیک نوشته بود، پاره کرد و فرمود: این پارگی به او نشان می‌دهد که عنوان حکومت در آینده، باید «جمهوری اسلامی» باشد. البته، کارشکنی زیاد بود. سرانجام به خاطر اصرار امام روی عنوان «جمهوری اسلامی»، اکثرأ به طرف این عنوان گرایش پیدا کردند.

جبههٔ ملی با مطرح کردن «ملی شدن صنعت نفت» و «صدق» می‌خواست از این نمکلاهی برای خود تهیه کند. حتی، آقای سید علی شایگان، قدم رنجه کرده و از آمریکا به ایران آمد و در مدرسهٔ علوی شمارهٔ یک با حضرت امام ملاقات کرد. او مطالبی گفت که در جراید چاپ شد. از جمله گفته‌های او این بود که اسلام به درد قرون وسطی می‌خورد. هنگامی که او از خدمت امام خارج شد، تعدادی از افراد جبهه ملی دور او را گرفتند. یکی از آن‌ها، سید جواد خلخالی بود که در دوره صدق، از تبریز نماینده شده بود. من به آقای شایگان گفتم: آقای شایگان! شما به خود زحمت ندهید و چمدان‌ها را باز نکنید و به آمریکا برگردید. این حال و هوا، حال و هوای زمان صدق نیست! جای امام در مدرسهٔ رفاه بسیار تنگ بود و از طرفی در حیطهٔ نهضت آزادی قرار داشت. حضرت آیت‌الله منتظری و شهید مطهری، هر دو تصمیم گرفتند که محل سکونت امام را از مدرسهٔ رفاه به مدرسهٔ علوی شمارهٔ یک تغییر دهند و آقای صباغیان و آقای ابراهیم یزدی و یاران آن‌ها از این موضوع اطلاعی نداشتند. به امر آقایان من جلوتر دویدم و خود را به مدرسه علوی رساندم و وارد مدرسه شدم، متعاقب من حضرت آقای مطهری و جناب آقای منتظری، امام را با یک دستگاه ماشین سواری به آنجا آوردند. این امر در واقع، یک کودتا بود و ما امام را از چنگ نهضت آزادی و جبهه ملی درآوردیم و ایشان در اختیار مردم قرار گرفت. مردم از آن روز، گروه گروه، اعمّ از زن و مرد، برای دیدن امام می‌آمدند. مردان، قبل از ظهرها و زنان بعد از ظهرها، در مدرسه علوی شمارهٔ یک امام را زیارت می‌کردند. روز سوم ورود امام به ایران، پرسنل نیروی هوایی خدمت امام رسیدند و با ایشان بیعت کردند و عکس و تصویر واقعه در روزنامه کیهان

درج و چاپ شد؛ اما شاهپور بختیار که فقط اسمی از نخست وزیری داشت، جریان را تکذیب کرد. ما خود، شاهد آن مراسم بودیم و برای اولین بار، سلام نظامی را که توسط نیروی هوایی و در خدمت امام اجرا می شد، دیدیم. مردم این شعار را به طور مکرر می دادند: پرسنل هوایی، ارتش ملی ماست.

روز سوم یا چهارم، امام دولت موقّت را به ریاست آقای مهندس بازرگان تشکیل داد. ایستادگی نیروی هوایی و طرفداری آن از امام، در آن روزها بسیار صرنوشت ساز بود و به ویژه با سقوط پادگان نیروی هوایی در دوشان تپه و پادگان فرج آباد، تاریخ بود سلطنت ایران از هم گسیخت و نظام شاهنشاهی ور افتاد. از طریق این فرستنده تلویزیونی که بُرد آن حدود پنج کیلومتر بود، اخبار و دستورات امام به مردم می رسید. پس از تشکیل دولت موقّت، اکثر وزارت خانه‌ها عملًا به دست مردم افتاد و حتی در بعضی از وزارت خانه‌ها، وزرای دولت موقّت پست‌های مربوطه را اشغال نمودند. در همان حال، آقای بختیار اعلامیه‌ای صادر و در آن قید نمود: مدامی که آقایان شوخی می کنند، ما کاری به آنها نداریم.

صدور این اعلامیه، ضعف او را نشان می داد؛ زیرا چگونه می شد که در یک مملکت و در یک پایتخت، دو نخست وزیر و دو کابینه وجود داشته باشد.

弗ار سربازان و درجه داران و افسران که از دو ماه قبل شروع شده بود، همچنان به طور روزافزون ادامه داشت، به گونه‌ای که هشتاد درصد پرسنل را شامل می شد و پادگان‌ها عملًا خالی شده بود و اکثر آنها به صفوف ملت پیوسته بودند. در شهر قم آن‌ها را که اکثراً با اسلحه و مهمات فرار کرده بودند، در سرداربها مخفی می نمودند. دولت بی‌اندازه ضعیف شده بود و قادر به تصمیم‌گیری نبود.

شب ۲۱ بهمن زد و خورد در اطراف خیابان ایران (عین‌الدوله) همچنان ادامه داشت و اطرافیان امام تصمیم گرفته بودند که محل سکونت ایشان را عوض کنند؛ زیرا گفته می‌شد که ارتش قصد دارد خیابان ایران و منزل امام؛ یعنی مدرسه علوی شماره یک را بمباران کند. من به امام عرض کردم: تصمیم این‌ها کار درستی نیست.

امام فرمود: حق با شماست. و سپس گفت: آقای خلخالی یک بار هم در قم در سال ۴۲ مانع از خروج من از منزل شد.

البته، چه در قم و چه در تهران، کسانی که قصد تعرّض به جان امام را داشتند، خیلی ترسو بودند. اگرچه آقای اشرافی و دیگران از موضع گیری اینجانب ناراحت شدند؛ ولی امام، حتی اتاق خواب خویش را هم عرض نکرد. من نیز تا صبح در داخل اتاق امام و جلوی در خوابیدم. ساعت، حدود ۳ بعد از نیمه شب بود که دیدم امام می‌خواهد برخیزد. البته، امام ساعت نداشت و من همان اوایل شب ساعت خودم را به ایشان داده بودم. دیدم که ایشان در تاریکی شب و در زیر نور کمرنگ چراغ خواب به ساعت نگاه می‌کند. عرض کردم: آقا مگر خوابتان نمی‌برد؟

فرمود: من مثل شما جوان نیستم.

امام برخاست، وضو گرفت و مشغول نماز شب شد. موقع اذان صبح، امام را به سالن بزرگ طبقه همکف بردهیم و در آنجا نماز جماعت اقامه شد. من به امام عرض کردم: آقا الحمد لله که حادثه‌ای اتفاق نیفتاد.

آن شب آقای لواسانی می‌خواست که آقای شیخ بهاء‌الدین، داماد آقای بهبهانی را خدمت امام بیاورد و حتی او را تا بالای پله‌ها آورده بود؛ اما، ما مانع شدیم. من به آقای سید صادق لواسانی گفتم: من تا به حال با شما رو به رو نبوده‌ام؛ ولی اینک نخواهم گذاشت که او را خدمت امام

بیزید. او به تنها بی خدمت امام رفت؛ ولی زود بیرون آمد. امام به او گفته بود: تو می خواهی با آبروی من بازی کنی؟

یک شب دیگر نیز آیت الله آقا حاج سید احمد خوانساری می خواست با فرزند خود، آقا جعفر، که مرتبأ در کار انقلاب کارشکنی می کرد، خدمت امام بیاید. هنگام ورود به اتاق امام، آقا رفیق دوست دامن قبای آقا جعفر را گرفت و مانع ورود او شد. آقا با کمال خوشرویی از آقا سید احمد خوانساری استقبال کرد. ایشان پس از صرف چای، منزل امام را ترک کرد؛ اما آقا جعفر موفق نشد خدمت امام برود. بعداً تصمیم گرفته بودیم که اموال آقا جعفر را مصادره کنیم؛ ولی حضرت امام مانع شد، آخر او فرزند آقا خوانساری و داماد آقا گلپایگانی بود.

۲۲ بهمن روز پیروزی

روز ۲۱ بهمن، ساعت ۲ بعد از ظهر، رادیو که ظاهراً در دست دولت بختیار بود، اعلام کرد که از ساعت ۴ بعد از ظهر حکومت نظامی برقرار می شود و هیچ کس حق ندارد که از خانه خود خارج گردد. آقا طالقانی و عده‌ای دیگر صلاح را در این دیده بودند که مقررات حکومت نظامی را رعایت کنند، لذا اعلامیه‌ای صادر کرده و از مردم خواسته بودند که در خانه‌های خود بمانند و بیرون نیایند؛ ولی حضرت امام با قاطعیت تمام اعلام نمود که چون حکومت بختیار غیر قانونی است، حق اعلام حکومت نظامی را ندارد و مردم، بر عکس، از ساعت ۴ بعد از ظهر به جای رفتن به خانه‌ها به خیابان‌ها بریزند و تظاهرات کنند.

همین که این بیانیه سرنوشت‌ساز و قاطع، از طریق تلویزیونی که به شعاع پنج کیلومتری بُرد داشت، اعلام گردید، مردم از ساعت ۴ بعد از ظهر،

تمام خیابان‌ها را پر کردند و اکثر سربازان مستقر در خیابان‌ها گلوگاه‌های تهران را خلع سلاح نموده و خودروهای آن‌ها را به غنیمت گرفتند. البته، بیشتر سربازان داوطلبانه به مردم ملحق می‌شدند.

روز کم‌کم به پایان خود نزدیک می‌شد و غروب آفتاب دامن خوش را بر می‌چید و شب فرا می‌رسید. صدای تیراندازی در هر طرف خیابان فرج و میدان ۱۷ شهریور (میدان ژاله و خیابان ژاله) قطع نمی‌شد. امام حدود ۱۲ شب بود که به خواب رفت؛ ولی صدای تیراندازی همچنان از دور به گوش می‌رسید. تا ساعت ۶ صبح، اکثر کلانتری‌ها به دست مردم افتاده بود؛ ولی کلانتری مرکزی هنوز سقوط نکرده بود. اخبار خوب، یکی پس از دیگری شنیده می‌شد. پس از این که ارتش در ساعت ۷:۳۰ اعلام همبستگی و اطاعت از امام کرد، همه کلانتری‌ها نیز تسلیم شدند.

اوّلین بیانیه امام از طریق رادیو و تلویزیون سراسری منتشر می‌شد و سرانجام، کشور به دست اسلام و امام و روحانیون و مردم افتاد. این در حالی بود که تمام کوچه‌ها و خیابان‌ها تبدیل به سنگر شده بود و مردم حاشیه خیابان‌ها را کنده و سنگ‌های آن را برای دفاع جمع‌آوری کرده بودند و وضع بسیار جالب بود. ایستادگی مردم و پرسنل نیروی هوایی در مقابل پادگان فرج آباد ژاله تا صبح روز ۲۲ بهمن بسیار چشمگیر بود و از پشت بام‌ها مردم به طرف پادگان تیراندازی می‌کردند. سرانجام، پادگان به دست پرسنل فداکار نیروی هوایی و مردم افتاد. تعداد دو هزار نفر از سواکنی‌ها از پادگان حر (پادگان باغ شاه) فرار کرده و به طرف میدان آزادی رفته بودند. آن‌ها می‌خواستند فرودگاه را اشغال کرده و با چند فروند هواپیما خارج شوند؛ ولی مردم در میدان آزادی راه آن‌ها را بستند و آن‌ها مجبور شدند که از طریق خیابان هاشمی، واقع در غرب تهران فرار

کنند. البته، تعداد زیادی از آن‌ها به دست مردم کشته شدند. در اطراف دوشان تپه و اطراف آن پادگان‌های تسليحات ارتشی و لویزان و سلطنت آباد و همچنین در اطراف اسناد ملی (ساواک)، زد و خورد و تیراندازی ادامه داشت. توده‌ای‌ها و چیزهای دیگر می‌خواستند کتابخانه مجلس و مدرسه سپهسالار را به آتش بکشند. من به فرمان امام خود را به آنجا رساندم و مانع این کار شدم. در اطراف اسناد ملی و در داخل محوطه آن، چندین جا اسناد و مدارک را روی هم ریخته بودند که در میان آن‌ها اسلحه و مهمات نیز وجود داشت. اوضاع، به هم ریخته بود. پدر رضایی‌ها که خود، تاجری معتر و پولدار بود، مقادیری از اسناد را جمع آوری کرده و در داخل دو دستگاه ماشین قرار داده بود. من گفتم: اسناد را به کجا می‌خواهی ببری؟

گفت: به مدرسه رفاه.

آقای امیر رحیمی نیز که از طرف امام به آجودانی تهران منصوب شده بود، در آنجا بود؛ اما کسی به حرف‌های او گوش نمی‌کرد. من گفتم: نگذار این اسناد را ببرند؛ ولی وقتی که اطراف را بررسی کرده و برگشتم، دیدم که آن‌ها را برده‌اند. بعداً معلوم شد، آن‌ها را به جایی برده‌اند که آقای متین دفتری، نوه دختری مصدق، تعیین کرده بود. متین دفتری مانند نزیه، به اصطلاح، از وکلای پیشو بود. ما سرانجام، نتوانستیم آن اسناد را پیدا کنیم. در روزهای ۲۱ و ۲۲ بهمن، به قدری اسلحه و مهمات از پادگان‌ها به غنیمت گرفته و به مدرسه رفاه و علوی شماره یک آورده بودند که تمام اتاق‌ها و محوطه‌ها پر شده بود. پس از سقوط پادگان باعث شاه به دست مردم، آقای لاهوتی مسئول آن پادگان شد و تا آنجا که می‌توانست اسلحه و مهمات را در اختیار مجاهدین خلق گذاشت.

آن‌ها بعداً با استفاده از همان سلاح‌ها در مقابل امام و جمهوری اسلامی ایستادند و خدا می‌داند که چه تعداد از جوان‌های ما با آن سلاح‌ها در تهران و شهرستان‌ها و به ویژه در کردستان شهید شدند؟ اما سرانجام، آن‌ها از ایران فرار کرده و نوکر جیره‌خوار آمریکا و عراق و عربستان شدند. البته قطبزاده و بنی‌صدر و ابراهیم یزدی و بازرگان از آنان حمایت می‌کردند و این حمایت‌ها هم اکنون نیز ادامه دارد. نهضت آزادی و بنی‌صدر می‌کوشیدند که امام را به قم بفرستند تا تدریس کند و خود حکومت را به دست گیرند. آن‌ها می‌خواستند از امام نیز مانند کاشانی به عنوان دکور استفاده کنند. مثلاً هر از گاهی به عنوان زیارت و گزارش وضعیت ایران و جهان (البته گزارشی به میل خود) خدمت ایشان بروند. آن‌ها می‌گفتند؛ روحانیون که حکومت را سرنگون کرده و به جای آن حکومت انقلابی اسلامی را روی کار آورده‌اند، دیگر در کمارها دخالت نکنند و فقط مورد احترام باشند.

آوردن شایگان از آمریکا و سپردن مسئولیت شرکت نفت به نزیه و قبضه کردن پست مشاورت نخست وزیری توسط ابراهیم یزدی و در دست گرفتن صدا و سیما بدون حکم امام و همپالگی شدن با رجوی و مفتی‌زاده و عزالدین و جلال الدین و یقه پاره کردن هاشم صباحیان و فریاد زدن او بر سر پاسداران در بانه که چرا کردستان را ترک نمی‌کنید و فرستادن هیئت به اصطلاح، حسن نیت مشکل از آقای عزت‌الله سحابی و داریوش فروهر و هاشم صباحیان و تعدادی دیگر، از جمله آقای اشرافی و ملاقات آن‌ها با عزالدین و قاسملو (که چند و چون ملاقات‌ها و گفتوگوها تا به حال نیز درست ارزیابی نشده است) و ملاقات بازرگان و یزدی در الجزایر با برزنیسکی، مشاور امنیت کاخ سفید در زمان آقای کارت و فرستادن

هیئت‌هایی به مسکو و واشنگتن برای گفت‌وگو و نیز انتخاب مکری به عنوان سفیر ایران در مسکو و بی‌اعتنایی به روحانیون و حتی به شهادت رساندن فیلسوف بزرگ آقای مطهری، در کنار در خانه یدالله سحابی و دخالت تعدادی از آن‌ها در شورای انقلاب و ادعای دروغین ابراهیم یزدی، مبنی بر این که عضو شورای انقلاب است (که مورد تکذیب امام قرار گرفت) و تعریف از مجاهدین خلق، در نطق‌ها و کارشکنی در مدارس دخترانه و پسرانه قم و تهران و فرستادن آقای طالقانی به باع علی‌بابایی در چالوس به اتفاق رجوی و اعظم طالقانی و پسر طالقانی و عده‌ای دیگر، همه و همه حکایت از آن داشت که نهضت آزادی نقشه وسیعی برای کنار گذاشتن روحانیون و در رأس آن‌ها حضرت امام از ریاست و حکومت دارد و خوشبختانه حضرت امام دست همه آن‌ها را خوانده بود و حنای آن‌ها پیش امام رنگی نداشت، به همین دلیل امام حاضر بود که استعفای آقای بازرگان را پذیرد و حتی یک بار گفته بود: بگویید آقای بنی صدر باید و حکومت را تشکیل دهد.

امام به بنی صدر علاقه داشت؛ ولی در آن او اخیر دید که بنی صدر نه تنها با نهضت آزادی؛ بلکه با روحانیون و حتی با خود حضرت امام مخالفت سرسختانه دارد. البته، چند تن از روحانیون، از جمله: آقای انواری و آقای محمد جواد حجتی و آقای شیخ فضل الله محلاتی و جلالی نیشابوری (مکلا، که نماینده نیشابور در مجلس بود)، از طرفداران پروپا قرص آقای بنی صدر بودند و آقای شیخ الله محلاتی برای او مقامی علمی قائل بود و می‌گفت: او در هشتاد رشته تخصص دارد. کم کم معلوم شد که او اصولاً نمی‌تواند با روحانیون کنار بیاید. دیگرانی هم بودند که با بنی صدر بودند؛ ولی پس از بی‌توجهی امام نسبت به بنی صدر، آن‌ها هم

موقع خویش را عوض کردند. پس از فرار بنی صدر از ایران، آن هم با آن وضع زنده و به اتفاق رجوی و سرهنگ معزی (خلبان شاه) و مخفی شدن او در توالت هواپیما، ماهیّت او کاملاً مشخص شد. سرانجام، کاشف به عمل آمد که او پسر خاله تنی آقای اردشیر زاهدی است. دو خواهر را یکی فضل الله خان زاهدی و دیگری را سید نصرالله بنی صدر به خاله نکاح در آورده بودند و دختر فضل الله خان زاهدی، خواهر اردشیر زاهدی و دختر خاله بنی صدر، همسر آقای داریوش همایون بود. داریوش همایون به کمک ایادی اش روزنامه آیندگان را پس از انقلاب اداره می‌کرد و اکنون نیز در خارج از کشور، روزنامه ضد انقلاب آیندگان را اداره می‌کند.

سید احمد مدنی کرمانی که در بد و امر، وزیر دفاع بازگان شده بود، خدمت سربازی را از دو سال به یک سال تنزل داد و تمام سربازخانه‌ها را خالی کرد. او سپس، استاندار خوزستان شد و امور نفت را قبضه کرد. او می‌خواست به کمک خسرو قشقایی و ناصر قشقایی کرمان را از راه شیراز به خوزستان متصل کند و استان هرمزگان را تحت حکومت خود درآورد. علی رغم همه این نقشه‌های از پیش طراحی شده، بعضی از روحانیون ناگاه از آن‌ها حمایت می‌کردند. در این فاصله، تعداد زیادی از عناصر ضد انقلاب و مهره‌های رژیم، به خارج از ایران فرار کردند؛ اما خوشبختانه خسرو قشقایی گیر افتاد و اعدام شد و کودتای نوژه که اینان، به ویژه بنی صدر و شریعتمداری در آن دست داشتند، لورفت و کودتای قطبزاده که حسن قمی و شریعتمداری، میرخیری تبریزی نیز در آن دخیل بودند، شکست خورد. دو تن از مهره‌های این کودتا، یکی قطبزاده و دیگری مهدی کنی، نوه سید جمال گلپایگانی، اعدام شدند. صادق قطبزاده به نقشه‌های خود اعتراف کرده بود.

افرادی که در صفت مخالفت حضرت امام و روحانیت قرار داشتند، اکثر آدارای مزاج لیبرالی بودند و ملی‌گرایی با خون آن‌ها عجین شده بود. آن‌ها با دیدی کوتاه بیانه به اسلام می‌نگریستند و روحانیت را صالح برای حکومت نمی‌دانستند و نمی‌دانند. آن‌ها در واقع، دین را از سیاست جدا می‌دانند و جنگ تحمیلی را ناشی از ندانم کاری‌های روحانیون به حساب می‌آورند، حال آن‌که این جنگ را آمریکا و شوروی و دولت به ظاهر اسلامی و عربی، به وسیله صدام بر ایران تحمیل کردند؛ زیرا اسلام مکتبی الهی و پیشرفتی است و اگر یک میلیارد مسلمان، بیدار و با هم متحده می‌شدند، در این صورت، تزویج دکترین کمونیستی و ایده سرمایه‌داری نمی‌توانستند پیشرفتی داشته باشند. اگر اسلام مورد توجه مسلمین قرار می‌گرفت، حکومت لائیک ترکیه و حکومت‌های ضد مردمی و ضد اسلامی منطقه، از جمله حکومت بعثیون از بین می‌رفت. مقصود شرق و غرب این بود که نه تنها حکومت اسلامی به خارج صادر نشود؛ بلکه در ایران نیز نتواند با بگیرد، لذا دیدیم که در این جنگ خانمان‌سوز، آمریکا و شوروی با هم متحده شدند، در حالی که آن‌ها در نقاط بحرانی جهان با هم اختلاف نظرهای عمیق داشتند. توب و تانک و هوایپما و وسائل یادکنی صدام از شوروی و افمار آن تأمین می‌کردند و پول و دلار و امکانات رفاهی زندگی را آمریکا و افمار آن در منطقه، به وزیر عربستان سعودی فراهم می‌نمودند. کشورهای اروپایی و ژاپن و چین نیز به عراق کمک می‌کردند و سربازان مصری و مغربی و تونسی و لبنانی و سودانی و سومالیایی و یمنی و شیخ‌نشین‌های خلیج فارس، دوش به دوش سربازان عراقی، علیه ایران اسلامی نبرد می‌کردند. حدود دو میلیون نفر از متخصصین و کارمندان و کارگران مصر و سایر کشورهای عربی در عراق

مشغول به کار شدند تا دولت عراق بتواند مردم را از هیجده ساله تا ۴۵ ساله به جبهه‌های جنگ بکشاند.

در اوایل انقلاب و کمی قبل از آن، توده‌ای‌ها، از جمله: کیانوری و علی خاوری، فعالیت خود را علیه رژیم آغاز کردند. آن‌ها با جمهوری اسلامی ایران همکاری می‌نمودند و فعالیت آن‌ها چشمگیر بود. کیانوری را ما در ستاد ارتش و در نزد آقای رادمنش، رئیس ستاد مشترک دیده بودیم و علی خاوری را از سال ۱۳۴۳ که به جرم قتل منصور ما را به زندان قزل قلعه برده بودند، می‌شناختم، پرویز حکمت‌جو، از افسران فراری ارتش که به اتفاق علی خاوری می‌خواستند از طریق مرز آستانه به شوروی فرار کنند، بازداشت شده بودند. پرویز حکمت‌جو را در کمیته مشترک کشتند؛ اما علی خاوری آزاد شد. آن‌ها اطلاعات بسیار خوبی به مقامات جمهوری اسلامی می‌دادند. آقای ابوالفضل خوانساری خیاط که او را نیز از سال ۱۳۴۳ و از زمان زندانی شدن در قزل قلعه می‌شناختم و آقای اگنج که دایی زن پرویز حکمت‌جو بود و بعداً او را شناختم، بسیار فعال بودند. آقای ابوالفضل خوانساری، اوایل انقلاب فرماندار نوشهر شد و پسر خواهر او در فرمانداری قم بود. اگنج نیز فرماندار دوگنبدان شد. واقعاً در اوایل امر، وضع آشفته و به هم ریخته بود. همین آقای ابوالفضل در زندان با نماز می‌خواند؛ ولی می‌گفت: من به نماز اعتقاد ندارم! آقای اگنج که دایی زن پرویز حکمت‌جو بود، به ظاهر خود را اهل نماز و روزه نشان می‌داد. او در همان موقع برای تعدادی از مجاهدین خلق در دوگنبدان پرونده‌سازی کرد و آن‌ها را به دست دادگاه سپرد که اعدام شدند. آن‌ها برای پیشبرد مرآمشان به هر وسیله‌ای دست می‌زدند. بعداً که مقامات مملکت متوجه شدند که آن‌ها توده‌ای هستند، آن‌ها را از کار برکنار کردند.

و اکنون هم معلوم نیست که آنها در کدام گورستان فعالیت دارند. آقای کیانوری به ظاهر حرف‌های خوبی می‌زد؛ ولی پس از لورفتن تشکیلاتشان در جریان محاکمه امیر افضلی، فرمانده نیروی دریایی، آنها بازداشت شده و به زندان افتادند و به جرم خویش اعتراف نمودند. مغز متفکر آنها، آقای احسان طبری چندین مقاله علیه مرام کمونیستی و به نفع اسلام، در زندان نوشته که البته به محتوای آنها اعتقاد نداشت و معلوم بود که دروغ می‌گوید و به این وسیله می‌خواهد عده‌ای را فریب دهد و یا تبرئه شود. البته، او توانست به کمک همان مقالات تبرئه شود؛ ولی بعداً در اثر سکته مغزی مرد.

سرهنگ عطاری که مردی سیاه چرده و معارف فرمانده نیروی زمینی بود، به طرف توده‌ای‌ها تمایل پیدا کرده و به نفع آنها کار می‌کرد. من هیچ‌گاه باور نمی‌کردم که او توده‌ای شده باشد؛ ولی چون شناخت درستی از اسلام نداشت و یا در واقع، با اسلام و آخوند ضدیت داشت، به طرف کمونیست‌ها کشیده شد. او در کرمانشاه به طور مرموز عمل می‌کرد. به ظاهر دستور می‌داد که به کامیاران اسلحه و مهمات بفرستند؛ ولی در عمل هیچ‌گونه همکاری با سپاهیان و بسیجی‌ها و مردم نمی‌کرد. ما آن موقع باور نمی‌کردیم که او در باطن چپگراست؛ زیرا افسران ایرانی با تربیت غربی و آمریکایی بار آمده بودند و اصولاً می‌باید راستگرا بوده باشد و مرام کمونیستی در ارتش ایران نفوذ نمی‌داشت. این‌ها بعد از انقلاب گول جاسوسان روسی و توده‌ای‌ها را خوردند بودند. امیر افضلی در غرق کردن ناو جنگی میلان با تمام سلاح‌ها و مهماتش، در خارک دخیل بود. او تظاهر می‌کرد که می‌خواهد آن را از قعر دریا و از کنار اسکله خارک بیرون بیاورد؛ ولی در عمل این کار را نمی‌کرد، بلکه سعی می‌نمود

که آن را در زیر آب نگاه دارد و اسکله را به تعطیلی بکشاند. او به من می‌گفت که جریان فرو رفتن ناو به زیر آب را به امام نگویم؛ ولی من آن را به امام گفتم و امام به فکر فرو رفت. شاید از میزان اعتمادی که به امیر افضلی داشت، تا حدودی کاسته شد.

اصولاً داشتن تشکیلاتی حفاظتی که بتواند روی افراد مطالعه کند و هویت و مرام آن‌ها را شناسایی نماید، برای بقای نظام لازم است و هر کشوری کم و بیش دارای چنین تشکیلاتی می‌باشد. ما باید برای این کار از خانواده شهدا و بستگان آن‌ها که امتحانشان را پس داده‌اند، بهترین و وسیع‌ترین استفاده‌ها را بنماییم و از افرادی که با مسجد و موعظه و دعا و قرآن سروکار دارند، بهره بگیریم؛ زیرا در میان این افراد و این طبقه، نفوذ عوامل بیگانه خیلی کم است. ما باید نسبت به آمریکا و اروپا رفته‌ها شکاک باشیم، مگر آن که صدرصد به آنان اطمینان داشته باشیم. البته، در میان آن‌ها افراد مومن نیز فراوان‌اند؛ ولی چه بسا که یک فرد مرموز، خطری را متوجه رژیم نماید که غیر قابل جبران باشد. بنابراین، کلیه پست‌های کلیدی می‌بایستی در اختیار افرادی قرار گیرد که صدرصد مورد اطمینان باشند.

حضرت امام به طور مرتب تأکید می‌کرد که پست‌های کلیدی را به انجمن حجتیه و افراد وابسته به آن ندهید. آن‌ها نیز در اوایل انقلاب، فعالیت‌هایی داشتند و حتی رئیس آن‌ها به نام آقای حلیبی، گاه و بسیگاه اعلامیه صادر می‌کرد. تعداد بی‌شماری از آن‌ها که ته ریشی نیز داشتند، وارد حزب جمهوری اسلامی شدند و به مقامات بالایی نیز دست یافتند؛ اما به تدریج لو رفته و شناخته شدند. آن‌ها تظاهر می‌کردند که به انقلاب و

راه امام اعتقاد دارد؛ ولی در اعماق دلشان شاه را از امام امت بهتر می‌دانستند و می‌دانند. آن‌ها می‌گویند که شاه به اصول اسلام معتقد نبود و شاید وجود حضرت ولی عصر -روحی له الفداء - را درک نمی‌کرد و نمی‌دانست که باید حکومت را به دست آن حضرت بدهد؛ ولی امام این مسائل را می‌دانست و می‌باید از پست خود کناره می‌گرفت تا حضرت ولی عصر جای ایشان را بگیرد. آن‌ها معتقد بودند که در حقیقت، امام، غاصب واقعی است. آن‌ها درک نمی‌کنند که مسلمان و معتقد به اسلام، باید تمام قوانین و احکام اسلامی را به کار گیرد. همان طور که نماز می‌خواند، باید امر به معروف و نهی از منکر نیز بکند، نه این که نماز بخواند؛ ولی جهاد و دفاع و امر به معروف و نهی از منکر به دست فراموشی سپرده شود و یا آن را به آمدن و ظهور امام عصر موكول نماید.

امام امت در کتاب ولایت فقیه و در جلد دوم مکاسب، تصریح کرده است که اگر حکومت اسلامی نباشد، برای به دست آوردن آن حکومت باید از صفر شروع کنیم. بالاخره با ورود امام به ایران، همه اسطوره‌های شیطانی کاپیتالیستی و کمونیستی فرو ریخت و ایران به عنوان تنها مدافع اسلام و مسلمین در سراسر جهان جلوه گر شد.

مأموریت در دادگاههای انقلاب اسلامی سراسر کشور

حضرت امام، دو یا سه روز پس از به ثمر رسیدن انقلاب، اینجانب را فراخواند و نوشه‌ای را نشان داد و گفت: این حکم را به نام شما نوشه‌ام. وقتی که به نوشه نگاه کردم، دیدم که ایشان حکم قضاؤت شرع و دادگاههای انقلاب را با خط خوبیش به نام اینجانب نوشته است.

تاریخ: ۱۳۵۷/۱۲/۵

جناب حجت الاسلام آقای شیخ صادق خلیخالی دامت افاضاته
به جناب عالی مأموریت داده می‌شود تا در دادگاهی که برای
محاکمه متهمین و زندانیان تشکیل می‌شود، حضور به هم رسانده و پس
از تمامیت مقدمات محکمه با موازین شرعیه حکم شرعی صادر کنید.
روح الله الموسوی الخمینی

عرض کردم: متشکرم؛ اما این کار خون دارد و بسیار سنگین است.
حضرت امام فرمود: برای شما سنگین نیست، من حامی شما هستم.
عرض کردم: من زحمت کشیده‌ام و چیز‌هایی بلدم، می‌ترسم که چهره‌ام
در تاریخ انقلاب، خونین جلوه‌گر شود و دشمنان اسلام علیه من تبلیغ
کنند، به ویژه این که، باید سردمداران فساد و تباہی در ایران را محکمه
کنم.

امام فرمود: من از شما حمایت می‌کنم، و انگهی به چه کسی بدhem که
بتوانم به او اطمینان داشته باشم؟ ضمناً امام فرمود: مصطفی گفته بود که
شما حاشیه عروه^(۱) را هم نوشته‌اید و مجتهد هستید.

من این مطالب را قبلاً گفتم و روزنامه کیهان و نشریات دیگر نیز آن
را درج کردند. سرانجام، وظیفه محوّله از سوی امام را پذیرفتم و داد
مستضعفان و ملت مظلوم، در طول تاریخ را، از مستکبرانی، مانند: هویدا و
خسروداد و ربیعی و رحیمی و پاکروان مقدم و نصیری و مهندس ریاضی و

۱- کتاب عروة الوثقی، یک دوره کامل ابواب فقه شیعه است به فلم مرحوم آیة الله سید
محمد کاظم طباطبائی یزدی (ره) که ظاهراً بکی از ملاک اجتہاد نگارش حائزه پیراموز
ابواب کتاب مذکور است (ناشر).

خلعت بری و جهانبانی و صدھا سپھبد و سرلشکر و ساواکی و خوانین گردند کلفت و دیگر مفسدین فی الارض، را به وجه احسن گرفتم و آن‌ها را به پای میز محاکمه کشاندم و به جزای عملشان رساندم. بعداً دیدم که اشرف پهلوی، این روپی معروف، کتابی تحت عنوان «تسليم ناپذیر» راجع به امام و یازان او نوشته و به اصطلاح، مسائل ایران را تحلیل کرده و انقلاب ایران را انقلابی آمریکایی و روسی خوانده است. او هر یک را به طریقی وابسته عنوان کرده است. به نظر او، حاج سید علی خامنه‌ای، از شاگردان دانشگاه پاتریس لومومبا و آقای موسوی خوئی‌نی، دست پرورده کمونیست‌ها در لایپزیک است. خلاصه این که، او نمی‌خواهد اعتراف کند که انقلاب ایران یک انقلاب اسلامی و مردمی بوده است. گویا او دلش می‌خواهد که به ایران برگردد و خیلی هم از این بابت بی‌تاب است و افسوس می‌خورد؛ ولی او و همپالگی‌های او باید بدانند، مردمی که با دست خالی انقلاب کردند، اینک که اسلحه در دست دارند، می‌دانند که چگونه باید از آرمان انقلاب و اسلام دفاع نمایند.

انقلاب اسلامی و توطئه گروهک‌ها

بازرگان و نهضت آزادی

آقای بازرگان با اعتصاب ضدانقلابیون در بستهای حساس، در واقع، مخالفت خویش با امام را آشکار می‌کرد. او رحمت‌الله مقدم مراغه‌ای را که یکی از طرفداران پروپا قرص آقای شریعتمداری و از اعضای حزب جمهوری خلق مسلمان بود، به استانداری آذربایجان شرقی گماشت تا شاید هم خوش خدمتی به شریعتمداری کرده باشد و هم نفوذ امام را در آذربایجان کاهش دهد. این اعتصاب از روی نقشه بود؛ زیرا همه دیدیم که رحمت‌الله مقدم مراغه‌ای، در مجلس خبرگان با اصل ولایت فقیه مخالفت می‌کرد و می‌خواست وفاداری خویش را به مجتهد شاه اثبات کند و برای فراماسون‌ها در ایران، جای پایی نگهدارد.

مهندس بازرگان، کمونیست معروف کرد یونسی، را به استانداری کردستان منصوب کرد و او هم با پخش اسلحه در میان کردهای دموکرات، پادگان ارتش و ژاندارمری سنتدج را به محاصره و تصرف درآورد و از این راه، اسلحه زیادتری به دست آنها افتاد و این آغاز جریان کردستان بود که از اول فروردین سال ۱۳۵۸ شروع شد و همچنان ادامه یافت. بازرگان

می خواست که قاسملو به مجلس خبرگان راه پیدا کند؛ اما مانع این کار شد. او می خواست که سایر سران کومله و دموکرات، همچنان بر سر کارها ایفاء شوند و حال آن که در مهاباد و اطراف سقز و بوکان و بانه و سردشت و پاوه و مریوان، علیه سپاه جنگیده بودند و تمامی پاسگاههای ژاندارمری و پادگانهای ارتشی در کردستان را خلع سلاح کرده بودند. از جمله کسانی که در همه جنگ‌ها شرکت داشتند: فاروق کیخسروی، از فرهنگیان سقز و غنی بلوربیان، از کمونیست‌های معروف سنترج و مهاباد و جلال حسینی، از علمای سنی بانه بودند. آن‌ها مرتبأ در اطراف سردشت و بوکان و مهاباد، مشغول کشتن برادران ارتشی و پاسداران بودند و جریان بمباران زندان دوله‌تو در اطراف سردشت هم با همکاری قاسملو و غنی بلوربیان و دکتر احمد نیلوفری سقزی و دیگر مقامات کومله و دموکرات و ایادی کافر بعضی عراق انجام گرفت. در آن بمباران، حدود ۱۵۰ نفر از افراد بی‌گناه سپاه و بسیج و جهاد سازندگی به شهادت رسیدند. با وجود این همه، می دیدیم که آقای بازرگان و اعضای دولت مؤقت، با همه این افراد یا سرو سری داشتند و یا به طور علنی طرفدار این‌ها بودند و با بدگویی از دادگاهها در کردستان، قاطعیت را از آن‌ها گرفته و به ضعف کشاندند. ما در مورد جریان کردستان در فصلی جداگانه بحث خواهیم کرد.

بازرگان فردی را به نام نزیه در رأس شرکت نفت فرارداد که او حتی حقوق عقب افتاده شمس و اشرف و سایر طاغوتیان را با تبدیل آن به دلار، به خارج از ایران حواله و به آن‌ها پرداخت می‌کرد. نزیه تمام افراد انقلابی و ملی و اسلامی را از شرکت نفت اخراج می‌کرد؛ ولی طاغوتیان و سواکنی‌ها و حقوق بگیران درجه یک فراماسونی را در شرکت حفظ کرده و به آن‌ها امتیاز می‌داد و به این وسیله پرسنل مومن را مأیوس می‌نمود. او

بعداً از ایران فرار کرد و در خارج، از همپالگی‌های بنی صدر و رجوی و سلطنت طلبان شد. بازرگان به دروغ از قول امام گفته بود که امام نزیه را قبول دارد. آقای اشراقی این ادعای را به صراحة رد کرد و گفت: من شاهد بودم که امام به تلویزیون نگاه می‌کرد و وقتی که بازرگان از قول امام این مطلب را درباره نزیه نقل کرد، امام فرمود که: بازرگان دروغ می‌گوید! استاندار استان مرکزی و سفير ایران در پاریس، آقای امير علایی، از جمله طاغوتیانی بود که آقای بازرگان او را روی کار آورد. امير علایی سفير بازرگان در فرانسه، از دادستان‌های بیدادگاه شاه بود که فدائیان اسلام را محکوم کرده و آن‌ها را به زندان انداخته بود.

به عقیده این‌جانب، آقای سنجابی خیلی بهتر از آقای بازرگان بود؛ چون آقای سنجابی به نزد شاه رفت و رک و صریح گفت که باید از ایران بروید؛ ولی چنین صراحتی را کسی در بازرگان سراغ ندارد. بازرگان مرموزانه می‌کوشید تا مقام امام را کوچک جلوه دهد. او در مصاحبه‌اش با حامد الگار، پروفسور معروف آمریکایی، مقام امام را خیلی پایین آورد و از الگار قول گرفت که مصاحبه چاپ نشود؛ ولی سرانجام، متن مصاحبه به دست مسلمانان افتد و به چاپ رسید و این از الطاف خدادست که بازرگان‌ها باید افشا شوند. بازرگان از مجاهدین خلق، از جمله، رجوى پشتیبانی کرده و آن‌ها را فرزندان خود می‌خواند. بازرگان در هر اعلامیه‌ای که به مناسبی صادر می‌کرد گوشه و کنایه‌ای هم به امام می‌زد و از این روش دست بردار نبود. حرکات مرموزانه او ضد انقلاب را در سراسر ایران گستاخ کرد. آن‌ها از همان ابتدا حکومت دموکراتیک را در مقابل حکومت اسلامی مطرح کردند که البته با مخالفت صریح امام روبرو شدند.

آقای بازرگان با پشتیبانی وسیع خود از آقای امير انتظام کار را به جایی

رساند که نزد همهٔ نهادهای انقلابی و حتی افراد خوش بین، موقعیت و پرستیز خوبی را از دست داد. امیر انتظام که یکی از مهره‌های حساس ضد انقلاب بود، از ابتدای روی کار آمدن دولت موقت به عنوان سخنگو و وزیر مشاور این دولت انتخاب شد و اطلاعات مهم و سری مملکت را به ضد انقلاب و آمریکایی‌ها می‌داد. یکی از خیانت‌های آشکار امیر انتظام خارج کردن مستشاران و درواقع، جاسوسان آمریکایی از فرودگاه مهرآباد و حتی از پاویون دولتی بود که بدون تفییش آن‌ها صورت گرفت. دکتر یزدی و بازرگان و امیر انتظام در این کار دست داشتند. آن‌ها مستشاران نظامی آمریکا را که متجاوز از بیست هزار نفر بودند، بدون بررسی اثاثیه و باروبنی آن‌ها، با هواپیماهای آمریکایی از ایران خارج کردند و این یک خیانت آشکار بود. مهندس بازرگان در جواب آقای محمد منتظری، در مجلس، گفت که خروج آن‌ها از هر دری، از فرودگاه یک عمل عادی بوده و مسئله‌ای وجود نداشته است. وانگهی آمدن هواپیماهای غول پیکر آمریکایی برای بردن آن‌ها، کمک به ایران بود و جنبهٔ دیگری نداشت.

در هر حال، موافقت با اعزام هواپیما از پایگاه‌های نظامی آمریکا در آلمان به ایران، و صدور اجازهٔ خروج به مستشاران، بدون در نظر گرفتن موازین بررسی و از هر دری که بشود، کمک شایان به فرار آن‌ها بود و آن‌ها توانستند، استناد محرومانه و سری را با خود از ایران خارج کنند.

امیر انتظام پس از استعفای دولت موقت به جرم‌های مختلف دستگیر شد و به زندان افتاد و بالاخره، پس از محاکمه‌ای طولانی، به حبس ابد محکوم شد.

بازرگان و دکتر یدالله سحابی و دکتر یزدی و سید احمد صدر حاج سید جوادی و سایر اعضای دولت موقت، کم و بیش، در دادگاه امیر انتظام

حاضر می‌شدند و به نفع او و حتی برای تبرئه او شهادت می‌دادند و اظهار نظر می‌کردند و می‌خواستند با جوّسازی، او را نجات دهند؛ ولی از طرفی دیگر، تعدادی از برادران، مانند: محمد متظری و غفاری و کروی، در دادگاه امیر انتظام، علیه او شهادت دادند و سرانجام، دادگاه حد وسط را گرفت و امیر انتظام را به حبس ابد محکوم کرد. ما هم اصرار می‌کردیم که امیر بایستی اعدام شود، ولی قبول نکردند. اگر در زمان پیامبر اسلام بود، امیر انتظام مفسد فی الارض شناخته می‌شد.

امیر انتظام، قبل از این هم، تحت فشار مردم و افراد حساس خط امام، از سخنگویی و مشاورت دولت مؤقت کنار گذاشته شده بود؛ ولی بعداً او را به عنوان سفير ايران در سوئیس تعیین کردند و مدارکی که از سفارت آمریکا به دست آمد، ثابت می‌کرد که اتصاب او به سفارت، به دستور سیا صورت گرفته، چون ملاقات‌های پنهانی سازمان سیا و دولتمردان آمریکا با دولت مؤقت و امیر انتظام، در خارج از ايران و در سوئیس، بهتر انجام می‌شد و آنها در شرایط راحت‌تری می‌توانستند مذاکره کنند، چنان‌که مذاکراتی هم صورت گرفته بود. امیر انتظام در حقیقت، رل واسطه را بین دولت مؤقت و آمریکا و سیا بازی می‌کرد. او با در اختیار گذاشتن اسرار محروم‌کشی و حتی در زمان ورود امام به ايران و کیفیت کار، قبل از انقلاب با آمریکایی‌ها در رابطه بود.

یکی دیگر از افرادی که با آمریکایی‌ها رفت و آمد داشت، سرتیپ طاهری، فرمانده سابق نیروی دریایی بود که حالا هم در زندان به سر می‌برد. افراد حساس سفارت آمریکا مرتباً به دفتر کار او می‌آمدند. او مخالفت خود با امام خمینی را پنهان نمی‌کرد. امیر انتظام نیز وضع مشابه داشت. او و دکتر بزدی، در دولت مؤقت تقریباً همه امور را اداره می‌کردند

و به انقلاب اسلامی عقیده نداشتند؛ بلکه می‌خواستند جای شاه را بگیرند و با حمایت آمریکا بتوانند مملکت را اداره کنند. آن‌ها برای نجات ایران از بحران، بهترین پناه و ائمّا را آمریکا می‌دانستند و حالا هم از این تز خود دست بردند.

نهضت آزادی، منشعب از جبهه ملی، تقریباً در چگونگی اداره کشور و مسائل مهم مملکتی، مانند جبهه ملی فکر می‌کند و فرق اساسی جبهه ملی با نهضت آزادی در این است که افراد نهضت آزادی، مقید به نماز و روزه و آداب و رسوم ظاهری دین و اسلام هستند؛ ولی اعضای جبهه ملی کاری به دین و دیانت ندارد. نهضت آزادی نیز مانند جبهه ملی به رعایت احکامی مانند: امر به معروف و نهی از منکر و حجاب و ربا چندان اهمیت نمی‌دهند. آن‌ها می‌گویند که پیگیری این امور، موجب خشونت می‌شود؛ ولی ما معتقدیم که اصول مسلم اسلام می‌باید پیاده شود.

شریعتمداری، مجتهد شاه

زمانی که امام دستور فرار سربازان از پادگان‌ها را صادر کرده بود، اولین مخالف این دستور، آقای شریعتمداری بود که علناً می‌گفت: این کار خطر دارد. قبلاً آقای نجفی در قم به من گفته بود که آقای شریعتمداری می‌گوید: روس‌ها آمده‌اند و قسمتی از آستانرا را گرفته‌اند و باید این موضوع را به امام بگویید که فرار سربازان بی‌فایده است و جلوی روس‌ها را باز می‌گذارد. بعضی دیگر نیز چنین عقیده داشتند. آن‌ها غافل بودند از این که ارش شاه جلوی روس‌ها را نگرفته است؛ بلکه ملاحظات سیاسی است که به آن‌ها اجازه ورود به خاک ایران را نمی‌دهد. یکی از آقایان می‌گفت: اعتصابات سراسری مردم را خسته می‌کند. آقای خمینی چه علم و